

Lokalförsörjningsplan 2024-2029

Vård- och omsorgsnämnden

Typ av styrdokument: Plan

Beslutande instans: Vård- och omsorgsnämnden

Datum för beslut:

Diarienummer: 2024.037 VON

Gäller för: Vård- och omsorgsförvaltningen

Giltighetstid: Tills vidare

Revideras senast:

Dokumentansvarig: Lokalstrateg

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Sammanfattning	3
3. Verksamhetslokaler.....	4
3.1 Typer av lokaler.....	4
3.1.1 Bostäder inom LSS.....	4
3.1.2 Övriga lokaler inom funktionsstöd.....	4
3.1.3 Bostäder inom äldreomsorg	5
3.1.4 Övriga lokaler inom äldreomsorgen.....	5
3.1.5 Övriga lokaler för verksamheten.....	5
3.1.6 Trygghetsbostäder	6
3.2 Framtida behov	7
3.2.1 Äldreomsorg	7
3.2.2 LSS	9
4. Förhyrda lokaler.....	10
5. Objektlista.....	10
6. Prognos och kostnadsutveckling.....	11
6.1 Prognos för äldreomsorgen.....	11
6.1.1 Demografisk utveckling	11
6.1.2 Andra påverkande faktorer.....	14
6.2 Prognos för bostäder med särskild service enligt LSS	14
6.3 Kostnadsutveckling.....	15

1. Inledning

Vård- och omsorgsnämnden har ansvaret att tillgodose behovet av vård och omsorg för den äldre befolkningen i Alingsås kommun. En betydande del i ansvaret är att tillhandahålla bostäder i särskilt boende i enlighet med Socialtjänstlagen (SoL). Vidare innehar äldreomsorgen andra verksamheter som träffpunkter, dagverksamhet för personer med kognitiv svikt, hemtjänst, kommunal primärvård med flera.

Nämnden ansvarar vidare för att tillhandahålla funktionsstöd i form av bostäder med särskild service (BmSS) samt daglig verksamhet och korttidsverksamhet i enlighet med Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

En stor andel av de lokaler som nämnden förfogar över hyrs ut i andra hand till brukare inom såväl äldreomsorgen som funktionsstöd. Bostadsmiljön bör vara utformad för att underlätta för självständighet och aktiviteter, samt ha närhet till samhällsservice och god utemiljö. Oavsett ålder eller funktionsnedsättning ska boendet vara väl integrerat i samhället.

Utöver kärnverksamheten innehar nämnden kontors- och uppehållslokaler för samtliga sina verksamheter.

2. Sammanfattning

Inom nämndens lokalbestånd förekommer idag stora förändringar som leder till en rockad av flera verksamheter. Brunnsgården ska avvecklas, vilket innebär ett behov av andra lokaler för äldreboende, storkök, lokaler för hemtjänstpersonal, träffpunkt och lokaler för korttidsverksamhet för barn och ungdomar. Vidare har nämnden förvärvat lokaler på Brogården och Stadsskogen för främst äldreboende, men även bostäder med särskild service inom LSS.

De nya boendena i Stadsskogen och Brogården kommer således främst utgöra ersättningar för avvecklade verksamheter, vilket innebär att de inte tillför täckning för de demografiska ökningarna av den äldre befolkningen i framtiden.

Inom bostäder med särskild service enligt LSS beräknas en fortsatt ökning med fyra brukare per gruppboende. Avseende serviceboende med mindre insats av personal kan man se en viss volymminskning. I nämndens lokalbestånd föreligger åtminstone ett boende som kommer behöva lämnas på grund av dess dåliga skick. Vidare finns små boenden där det är svårt att uppnå personaleffektivitet. Därutöver föreligger upprustningsbehov av en övervägande del av övriga boenden.

Mot denna bakgrund är det vård- och omsorgsförvaltningens målsättning att utreda samtliga lokalers skick, ändamålsenlighet samt kapacitet. I syfte att effektivisera hur lokalerna nyttjas ska det utredas huruvida de befintliga lokalerna kan samnyttjas mellan verksamheter, genom att innovativt se på nyttjandet vid dygnets olika tider samt om uppdelning av enskilda lokaler kan göras.

De utredningar som framgent ska genomföras kommer möjliggöra en mer adekvat bedömning av behovet av framtida insatser, antal boenden och konkreta kostnader.

3. Verksamhetslokaler

3.1 Typer av lokaler

Nedan följer en kort presentation av samtliga lokaltyper som innehas av vård- och omsorgsförvaltningen. I efterföljande avsnitt presenteras eventuella ändringar i lokalbehovet för de olika lokaltyperna.

3.1.1 Bostäder inom LSS

Gruppbostad (Bostad med särskild service)

Lägenhet i gruppbostad erbjuds personer som har så stora behov av tillsyn och omvårdnad, att det är nödvändigt att personal ständigt finns till hands. Gruppboستaden består av maximalt sex lägenheter, som är samlade kring gemensamma utrymmen. Personal finns på gruppboستaden nära brukarna. Även personalytor ska finnas i gruppboستaden.

Servicebostad (Bostad med särskild service)

En serviceboستad består av ett antal lägenheter som har tillgång till gemensam service och personal. Varje boende erbjuds stöd i den egna lägenheten i den omfattning som den behöver. Lägenheterna kan vara insprängda i det vanliga lägenhetsbeståndet, med en lägenhet för gemensamma aktiviteter, eller vara samlade i en gruppboستadsliknande byggnad.

Annan särskilt anpassad bostad

Dessa bostäder består främst av ordinära lägenheter som hyrs ut i andra hand och som kan anpassas till funktionshindret. Bostäderna hyrs ut till personer med personlig assistans i den egna bostaden.

3.1.2 Övriga lokaler inom funktionsstöd

Lokaler för korttidsvistelse

Här erbjuds platser för kortare vistelser för barn och ungdomar med syftet att anhöriga ska få avlastning och utrymme för avkoppling, och att personen med funktionsnedsättning ska få rekreation och miljöombyte.

Lokaler för korttidstillsyn (KTS)

För barn och ungdomar mellan 13 och 20 år finns behov av lokaler för fritidsverksamhet (förlängd skolbarnomsorg) i form av korttidstillsyn.

Lokaler för daglig verksamhet

I ett antal lokaler på olika platser i kommunen ges personer med funktionsnedsättningar möjligheter till en meningsfull och varierande daglig verksamhet.

3.1.3 Bostäder inom äldreomsorg

Särskilt boende för personer med fysiska och/eller somatiska funktionsnedsättningar

Inom en gruppboendeenhet ges möjlighet till mat, gemenskap och aktiviteter nära lägenheten, som inte har samma köksstandard som en ordinär lägenhet.

Särskilt boende för personer med kognitiv svikt

Utöver möjlighet till mat, gemenskap och aktiviteter i anslutning till lägenheten finns behov av särskild anpassning för att boendet ska bli tryggt för personer med kognitiv svikt. Det kan handla om tydlighet och harmoni i utformning och färgsättning. Lägenheten har inte samma köksstandard som en ordinär lägenhet.

Korttidsboende

Inom korttidsboendet ges vård och omsorg för en kortare period innan man kan återgå till sin bostad efter exempelvis en sjukhusvistelse. Korttidsboende kan också vara ett tillfälligt boende i avvaktan på en bostad i någon av de övriga boendeformerna. Inom korttidsboendeformen ryms även möjligheter till växelvårds- och avlastningsplatser. Det ställs inte samma krav på lägenheternas utformning vid korttidsboende som vid permanent särskilt boende.

3.1.4 Övriga lokaler inom äldreomsorgen

Lokaler för Träffpunkter

På de större äldreboendena finns Träffpunkter. Där erbjuds aktiviteter och möjlighet till gemenskap. Aktiviteterna sker ofta i samverkan med frivilligorganisationer.

Lokaler för dagverksamhet för personer med kognitiv svikt

På Hagagården finns en dagverksamhet för personer med kognitiv svikt.

Lokaler för hemtjänst

På Lärkvägen och i Sollebrunn har hemtjänsten lokaler som särskilt utformats för deras behov. På Hagagården och Brunnsgården nyttjar hemtjänsten fortfarande lokaler och lägenheter som tagits i anspråk i äldreboendet. På Hagagården nyttjar även nattpatrullen hemtjänstens lokaler.

Kostlokaler

På de större äldreboendena finns tillagningskök och restauranglokaler. På grund av stängningen av köket på Brunnsgården utreds nu ombyggnation av köket på Hagagården.

3.1.5 Övriga lokaler för verksamheten

Lokaler för sjuksköterskeorganisationen

Sjuksköterskor inom kommunal primärvård innehar två lokaler på Malmgatan.

Lokaler för kommunal rehabilitering

På Kvarnbacken finns lokaler för arbetsterapeuter och fysioterapeuter samt förråd för hjälpmedel och ytor för rekonditionering.

Lokaler för administration

Lokaler för administration återfinns på Kungsgatan 9 för förvaltningsledning och förvaltningskontor. På Sidenvägen och Östra Vattugränd finns även kontor för enhetschefer inom funktionsstöd och myndighet samt socialsekreterare och metodutvecklare.

3.1.6 Trygghetsbostäder

Trygghetsboende är en mellanboendeform som avser att överbrygga klyftan mellan det ordinära boendet och det särskilda boendet. I en trygghetsbostad kan äldre bo tryggare med insatser från hemtjänsten, samtidigt som man kan tillgodogöra sig samvaro med andra. Trygghetsboendet består av lägenheter som präglas av en hög grad av fysisk tillgänglighet för de boende.

Det finns två typer av trygghetsbostäder, biståndsbedömt trygghetsboende efter beslut enligt socialtjänstlagen, samt vanligt trygghetsboende. De vanliga trygghetsboendena finns i ordinarie lägenheter, där kommunen kan ha anvisningsrätt för platserna. I dag finns endast vanligt trygghetsboende i Alingsås kommun.

I Alingsås har många lägenheter inom särskilt boende konverterats till vanligt trygghetsboende med anvisningsrätt, där den sökande står i fastighetsägarens bostadskö. Ur ett lokalplaneringsperspektiv har det varit en väl avvägd strategi. Dessa trygghetslägenheter är hyresrätter. Vanligt trygghetsboende på den ordinarie bostadsmarknaden kan dock ha olika upplåtelseformer.

För att definieras som trygghetsboende där kommunen är intressent eller medaktör krävs att ett antal kriterier är uppfyllda, den så kallade Alingsåsmodellen. Alingsåsmodellen kan användas, men även utvecklas, för anpassning till de krav och regelverk som är aktuella för den här typen av bostäder.

Trygghetsbostäder i Alingsås 2024

Namn	Antal lägenheter	Kommunal anvisningsrätt	Ägs av
Brunnsbo	8	8	AB Alingsåshem
Tuvebo	12	12	AB Alingsåshem
Hagabo	35	35	AB Alingsåshem
Bjärkebo	22	22	AB Alingsåshem
Afzelii	24	4	HSB
Summa	101	81	

3.2 Framtida behov

Vård- och omsorgsnämnden innehar ett omfattande bestånd av lokaler. Den främsta orsaken är att en stor del av förvaltningens verksamhet är att tillhandahålla bostäder. Därutöver har förvaltningen en personalstyrka på ca 1400 personer, som har behov av att bli tillgodosedda ändamålsenliga arbetsplatser.

Inom beståndet förekommer idag stora förändringar. Brunnsgården ska avvecklas, vilket innebär ett behov av andra lokaler för äldreboende, storkök, lokaler för hemtjänstpersonal, träffpunkt och lokaler för korttidsverksamhet för barn och ungdomar. Vidare har nämnden förvärvat lokaler på Brogården och Stadsskogen för främst äldreboende, men även bostäder med särskild service inom LSS. Mot bakgrund av att stora förändringar sker, och leder till en rockad av flera verksamheter, föreligger ett stort behov av att på nytt kartlägga samtliga lokaler som innehas av nämnden.

Vård- och omsorgsförvaltningens målsättning är att utreda samtliga lokalers skick, ändamålsenlighet samt kapacitet. I syfte att effektivisera hur lokalerna nyttjas ska det utredas huruvida de befintliga lokalerna kan samnyttjas mellan verksamheter, genom att innovativt se på nyttjandet vid dygnets olika tider samt om uppdelning av enskilda lokaler kan göras.

Utredningen kommer påverka samtliga verksamheter och beräknas utföras under åren 2024–2025.

3.2.1 Äldreomsorg

Äldreboende

I centrum för de stora förändringar som sker inom nämndens lokalbestånd är avvecklingen av Brunnsgården. Ett stort behov har täckts av fastigheten för flera olika verksamheter i allmänhet, men för äldreboendeplatser i synnerhet. Då Brunnens serviceboende har varit beroende av Brunnsgården i sin verksamhet faller även dessa platser bort, vilket innebär en förlust av 84 platser inom äldreomsorgen.

Vidare har Ängabogården vid granskning av IVO bedömts ha två av tre avdelningar som inte uppfyller kraven och utgör i dagsläget till största del korttidsboende. Noltorpsgården har en identisk utformning som Ängabogården, varför det finns orsak att utreda dess framtida användning. Däremot har tillskott av äldreboendeplatser skett till lokalbeståndet under år 2024, i Stadsskogen och Brogården. Gemensamt har de inneburit 140 nya platser. Befintliga placeringar kommer flyttas i etapper till de nya boendena, med start i september 2024.

De nya boendena kommer således främst utgöra ersättningar för avvecklade verksamheter, vilket innebär att de inte tillför täckning för demografiska öknings i framtiden.

En strategi för äldreomsorgen 2022–2030 har tidigare antagits av kommunfullmäktige i november år 2021 (§ 240 2021.508 KS). Samtliga förändringar som nu har presenterats

har skett därefter. I samband med strategin antog även vård- och omsorgsnämnden en plan för omställning av Brunnsgården (§54 2021.175 VON), där realiseringen av strategin skulle uppnås genom att bland annat konvertera 56 lägenheter på Brunnen och Brunnsgården till trygghetsbostäder, ytterligare trygghetsbostäder skulle uppföras i området, träffpunkt och informationscentrum för äldre skulle uppföras samt hemtjänst lokaliseras i närområdet. Idag kvarstår enbart planer för trygghetsbostäder på Brunnen. Utifrån samtliga presenterade förändringar, samt det stora behovet av en översyn av samtliga lokalers kapacitet och skick bedöms det föreligga ett behov av en revidering kring delar av strategin för äldreomsorgen.

Brunnsgårdens avveckling innebär även att verksamhetslokaler behöver ersättas, i form av storkök, hemtjänst och träffpunkt. Storköket är planerat att ersättas av köket som finns på Hagagården, men som i dagsläget inte nyttjas. Förstudie pågår och planen är att utöka köket så att det täcker dagens behov samt har utrymme för vissa framtida volymökningar. Vid planering av framtida äldreboende bör behovet av ytterligare tillagningsskik utredas.

Hemtjänst

Utöver hemtjänstlokalerna som ska ersättas på Brunnsgården föreligger även lokaler på Hagagården, som bedömts ha bristande ventilation och behöver åtgärdas eller ersättas. I samarbete med Alingsåshem och kommunledningskontoret pågår arbetet med att tillgodose ändamålsenliga lokaler för hemtjänsten. Sökandet innefattar både sammanslagning av de sju enheterna och alternativ som innebär fortsatt uppdelning av dem.

Antalet brukare som nyttjar hemtjänst har ökat kraftigt och bedöms fortsätta göra det. Det sker en utökning av resursteam som ska stötta övrig hemtjänst. Vidare arbetar avdelning hemtjänst med att implementera ”Trygg hemgång” i varje enhet i samverkan med avdelningarna myndighet och kommunal primärvård. Samtliga dessa faktorer måste beaktas i sökandet efter verksamheternas nya lokaler.

Kommunal primärvård

Kommunens ansvar för kommunal primärvård förväntas öka när antalet äldre ökar. Under år 2023 förhyrdes ytterligare lokaler för att täcka avdelningens akuta behov. Lokalerna bedöms inte vara ändamålsenliga för verksamheterna och det finns orsak att göra en översyn över såväl det egentliga behovet som lokalernas utformning. Lokaler för hälso- och sjukvårdsorganisationen kommer därför vara del i den översyn som ska utföras inom förvaltningen framöver.

Träffpunkt

Träffpunkter finns på Bjärkegården (Bjärke), Hagagården (Noltorp) och Brunnsgården (Centrum) och Tuvegården (Tuve).

Trots sin placering på äldreboende vänder sig träffpunkterna till personer över 65 + som bor i eget boende i Alingsås kommun. Verksamheterna är oerhört viktiga för att främja gemenskap och aktivitet bland den äldre befolkningen. Två av träffpunkterna påverkas av de förändringar som sker inom lokalbeståndet, på Brunnsgården och Hagagården. På grund av avvecklingen av samtliga verksamheter på Brunnsgården, samt ombyggnationen av ett storkök på Hagagården, föreligger nu ett behov av nya lösningar för dessa träffpunkter. Arbetet med att hitta nya lokaler för dem är pågående. Ett alternativ är att ha en träffpunkt i gemensamhetslokalerna på Brunnen, efter att de konverterats till trygghetsbostäder. Beslut är ännu inte fattat i frågan.

Trygghetsbostäder

I strategin för äldreomsorgen framhålls trygghetsbostäder som en nyckel för att klara den demografiska utvecklingen som ska ske under 2020-talet. En arbetsgrupp under kommunens lokalstrateg tillsattes under 2022 för dialog och diskussion om möjliga lösningar för att tillskapa fler trygghetsboenden i kommunen. Gruppen tog fram fyra strategier som sedan har genererat ett antal konkreta förslag. Inget av förslagen har ännu tagits vidare till en prioriterad förstudie. Lokalstyrgruppens motivering har varit att en översyn kring vård- och omsorgsförvaltningens totala lokalbehov kopplat till befintliga lokalresurser behöver göras innan beslut tas om start av en specifik förstudie kring trygghetsbostäder. En sådan översyn pågår fortsatt. Ett fastställande av hur många trygghetsboenden som behövs kan därför inte presenteras förrän översyn är genomförd.

3.2.2 LSS

Antalet brukare inom gruppboende förväntas öka i samma takt som tidigare har kommunicerats, det vill säga en ökning med ungefär fyra brukare om året.

Däremot ökar antalet brukare med mer komplexa behov, inom målgruppen med såväl socialpsykiatriska diagnoser som ett funktionshinder. Inom denna målgrupp behövs mer anpassade bostäder för att möta efterfrågan. Förvaltningen behöver tillgång till fler bostäder som är integrerade i samhället, men som samtidigt kräver en viss avskildhet. Detta kan kommunens fastighetsbolag och andra fastighetsägare inte erbjuda i sitt bestånd och därför är det stora svårigheter att hitta rätt bostäder för vissa målgrupper.

Volymerna har på senare tid minskat hos de mindre resurskrävande brukarna. De som avses bor i en servicebostad med en mindre insats av personal. Vård- och omsorgsnämnden ser därför ett minskat behov av servicebostäder i deras nuvarande utformning.

I nämndens lokalbestånd föreligger åtminstone ett boende som kommer behöva lämnas på grund av dess dåliga skick. Vidare finns små boenden där det är svårt att uppnå personaleffektivitet. För att öka personaleffektiviteten, och därmed minska kostnaden, bör flera boenden ersättas. Därutöver föreligger upprustningsbehov av en övervägande del av övriga boenden.

Vård- och omsorgsnämnden har givit förvaltningen i uppdrag att ta fram en strategi för funktionsstöd i likhet med den som tidigare utformats för äldreomsorgen. Arbetet med strategin är pågående.

Ett nytt gruppboende inom LSS bestående av sex platser har tillkommit i Stadsskogen. I likhet med nämndens övriga lokaler kommer samtliga verksamheter inom LSS ingå i den omfattande utredning som ska göras framgent.

3.2.3 Administrativa lokaler

Flytten av förvaltningskontoret till nya kommunhuset i Kabom friställer lokaler på Kungsgatan 9. Det innebär att dessa lokaler görs tillgängliga för antingen en annan verksamhet inom förvaltningen eller externt från annan del av kommunen, alternativt för uppsägning av hyresavtalet. Hur samtliga administrativa lokaler ska nyttjas framgent är inte beslutat, utan utgör ett pågående arbete.

4. Förhyrda lokaler

Förvaltningens kostnader för förhyrda lokaler uppgick under år 2023 till 100,1 mnkr.

5. Objektlista

Vård- och omsorgsnämnden har enbart ett pågående lokalprojekt, vilket är en om- och tillbyggnation av storköket på Hagagården.

Verksamhet	Kommentar	Status	Omfattning	Preliminär ny årshyra	Beräknad klar
Hagagården - Storkök	På grund av avveckling av storkök på Brunnsgården krävs ett nytt storkök som kan möta behoven som föreligger.	Förstudie pågår	Ombyggnation och tillägg till befintligt storkök	Okänt	2025

6. Prognos och kostnadsutveckling

6.1 Prognos för äldreomsorgen

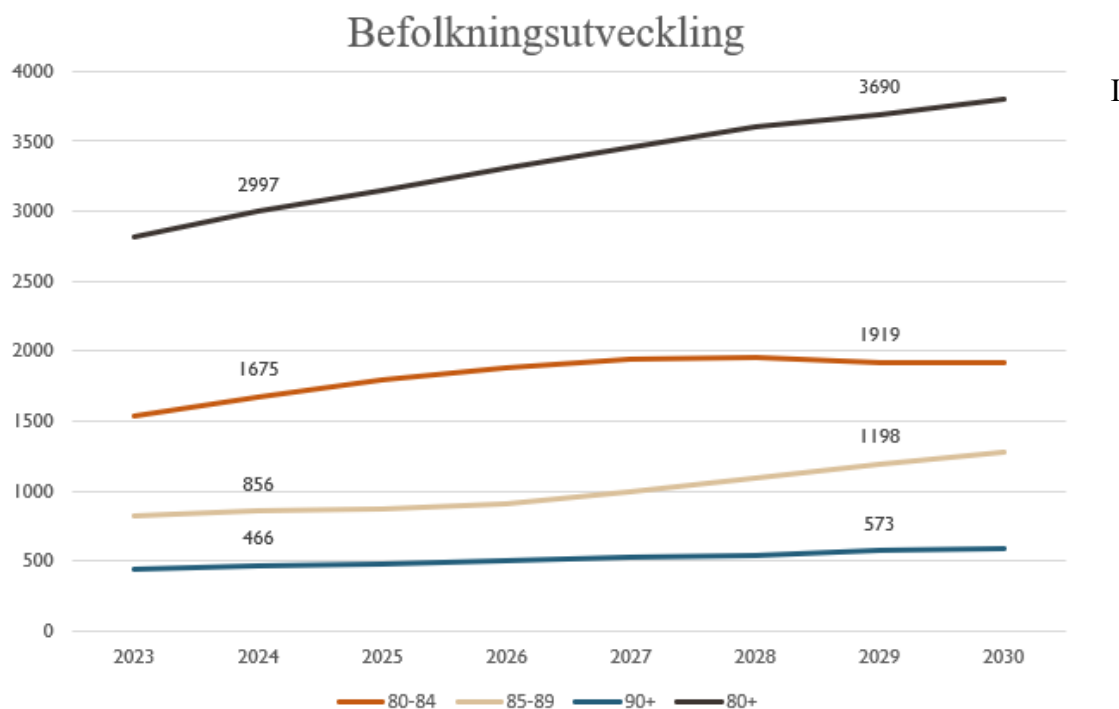
6.1.1 Demografisk utveckling

De två primära insatserna som tillhandahålls av äldreomsorgen är hemtjänst och särskilt boende. Bedömningen av storleken på behovet av framtida insatser baseras på andelen av Alingsås kommuns befolkning som i dagsläget innehar dessa insatser. Nedan presenteras antalet invånare som har någon av dessa insatser, indelat i åldersgrupper.

Andel med insats i Alingsås per åldersgrupper			
Ålder	Hemtjänst	Särskilt boende	Totalt
65-74	3%	1%	4%
75-79	8%	3%	11%
80-84	16%	5%	21%
85-89	39%	12%	51%
90+	58%	28%	86%
Totalt 65+	12%	4%	16%

Tabellen visar den procentuella andel av befolkningen inom varje åldersgrupp som har hemtjänst, särskilt boende eller någon av insatserna. I åldersgruppen 65–74 år är det en väldigt låg andel som nyttjar äldreomsorgen. Ökning sker sedan med omkring dubbla insatser per åldersgrupp, upp till 85–89 år. I åldersgruppen 90+ är det fler än fyra av fem invånare som har någon av insatserna.

Den höga andel av invånarna som har beslut om insatser medför att demografiska förändringar för personer över i synnerhet 85 år i stor utsträckning påverkar behovet av utökad äldreomsorg. Det är således av stor vikt att applicera dessa andelar på den befolkningsmängd som vi förväntas ha inom Alingsås kommun de kommande fem åren.

diagrammet ovan presenteras den prognosticerade befolkningsökningen mellan åren 2023 och 2030. Det exakta antalet invånare framgår för åren 2024 och 2029, för att visa förändringen mellan nuläge och fem år framåt.

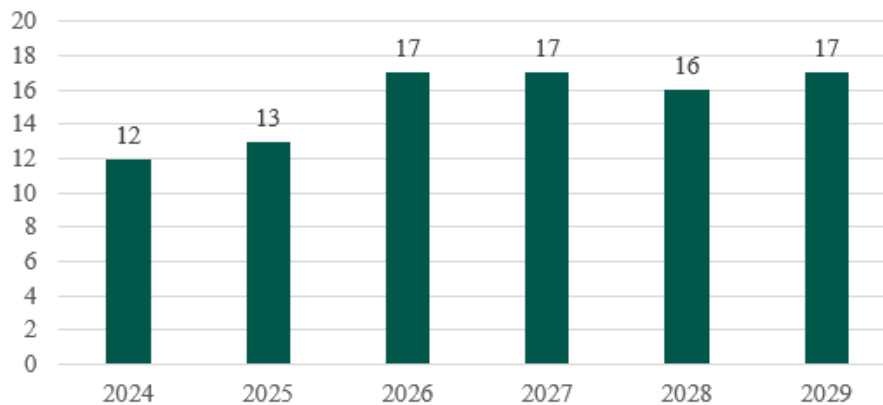
Åldersgruppen 80+ ökar kontinuerligt under hela den presenterade perioden.

Under åren 2023–2026 är det främst personer mellan 80–84 år som ökar i antal, där en lägre andel har behov av insatser. Därutöver sker det även en ökning i åldersgruppen 85–89, vilket har en större påverkan på insatserna.

Mellan åren 2027–2030 sker istället en ökning i de högre åldrarna, både för 85–89 och 90+. Skillnaden mellan år 2024 och 2029 för dessa åldersgrupper ligger på ca 340 respektive 100 personer.

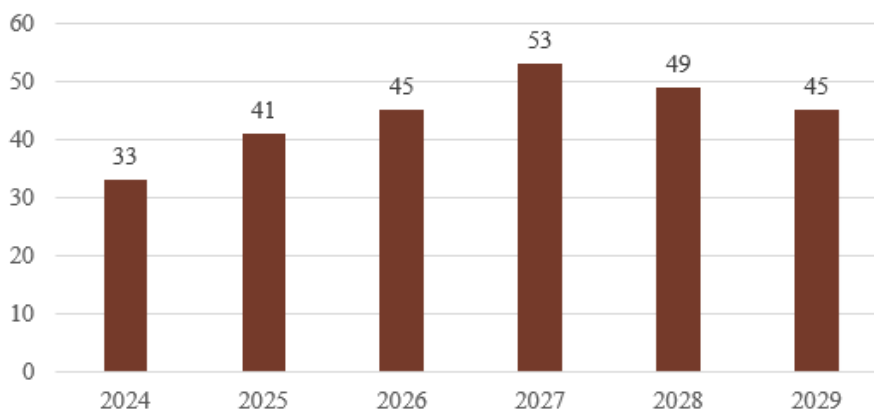
Med dessa siffror i beaktande är det tydligt att behovet av hemtjänst och platser för särskilt boende för äldre kommer att öka framgent. Baserat på andelen med insats i kombination med befolkningsutvecklingen kan en prognos över den årliga ökningstakten av sagda behov presenteras.

Årlig ökningstakt av behov av särskilt boende för äldre

I överensstämmelse med att det främst är gruppen 80–84 som ökar i antal fram till 2026 är ökningstakten något lägre under dessa år. Däremot ökar behovet kontinuerligt och resulterar under åren 2026–2029 i en ökning med 17 personer per år i snitt. Enligt dagens prognos kommer behovet av särskilt boende för äldre att öka med 80 platser till år 2029.

Årlig ökningstakt av behov av hemtjänst

En prognos baserad på dagens höga nivåer av insatser inom hemtjänsten ger värden som ökar i snabb takt. I snitt sker en ökning med 47 personer/brukare varje år till och med år 2029.

6.1.2 Andra påverkande faktorer

Efterfrågan av boendeplatser inom äldreomsorgen påverkas av fler faktorer än enbart den demografiska utvecklingen. Behovet kan dessutom påverkas genom olika åtgärder, inte minst politiska beslut. Det handlar bland annat om förändringar inom regionens hälso- och sjukvård, läkemedelsutveckling, livslängd, hälsa, bostadspolitik och myndighetsutövning.

En viktig beståndsdel i arbetet med särskilt boende för äldre är möjligheten att förskjuta åldern för när ett sådant behov uppstår. Förebyggande arbete med insatser i hemmet och utökningen av trygghetsbostäder är exempel på faktorer som bidrar till ett lägre behov av särskilt boende inom äldreomsorgen.

Kostnaderna för en plats på trygghetsboende beräknas vara en tredjedel av ett särskilt boende. Det är således av största vikt att en satsning görs på konvertering av befintliga lägenheter alternativt nybyggnation av trygghetsbostäder. I vilken omfattning detta behöver ske kommer med fördel kunna presenteras efter att översyn av vård- och omsorgsförvaltningens totala lokalbehov genomförts.

Ytterligare en viktig faktor är myndighetsutövningen. Det finns orsak att jämföra bedömningarna och beviljandegraden av insatser inom Alingsås kommun med andra kommuner. Det kan ha en stor påverkan på omfattningen av insatser och förvaltningen bedömer att en översyn bör utföras i även denna fråga.

6.2 Prognos för bostäder med särskild service enligt LSS

Allt sedan tillkomsten av lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), har volymerna inom funktionsstöd ökat mer än befolkningsökningen, det vill säga att andelen av befolkningen som har insats enligt LSS har ökat. De senaste åren har vård- och omsorgsnämnden noterat att volymökningen avstannat och är mer stabil. Exakt vad det beror på, om det är tillfälligt eller om det är en nationell trend är än så länge inte bekräftat.

Volymerna minskar hos de mindre resurskrävande brukarna. De som avses bor i en servicebostad med en mindre insats av personal. Vård- och omsorgsnämnden ser därför ett minskat behov av servicebostäder i deras nuvarande utformning.

Antalet brukare inom gruppboende förväntas öka i samma takt som tidigare har kommunicerats, det vill säga med ungefär fyra brukare om året.

6.3 Kostnadsutveckling

Förvaltningens/nämndens sammanlagda kostnader för lokaler uppgick under år 2023 till 100,1 mnkr.

Äldreomsorgen hade under år 2023 en total nettokostnad för äldreboendeplatser och verksamhetslokaler på ca 64,8 mnkr. Lokalhyreskostnaden inklusive kringkostnader, så som el och försäkringar, uppgick till 76,8 mnkr. Hyresintäkter samt intäkter för särskild moms-kompensation uppgick till 34,3 mnkr.

Inom funktionsstöd uppgick total nettokostnad under år 2023 för LSS-verksamheten och verksamhetslokaler till 23,1 mnkr. Lokalhyreskostnaden inklusive kringkostnader uppgick till 24,2 mnkr och hyresintäkter samt intäkter för särskild moms-kompensation uppgick till 12,4 mnkr.

Kostnaderna för lokaler kommer att öka de kommande åren utöver den årliga hyresuppräknings. Förvaltningen ska genomföra utredningar kring lokalernas skick och användning, vilket högst sannolikt kommer resultera i ett ökat behov av såväl upprustning av gamla lokaler som tillskott av nya. I kombination med den ökande befolkningens mängden är det tydligt att det kommer bli aktuellt med både renovation och anpassningar av befintliga lokaler och nybyggnation.

En bedömning kring hur höga lokalkostnaderna kommer att bli vilar på ett flertal faktorer som i dagsläget är okända. Innan kartläggningen av nämndens lokalbestånd har genomförts kan inte bedömning kring behovet av befintliga, eller tillskott av, lokaler att göras. Flytten till Kabom och avvecklingen av Brunnsgården är också upprinnelsen av en stor rockad av verksamheter. Andra faktorer som är av vikt är beviljandegraden av insatser inom kommunen samt tillkomsten av trygghetsbostäder. Vård- och omsorgsnämnden kan således inte lämna en prognosticerad lokalkostnad, men kan likväl konstatera att avsevärda öknings kommer att ske.